

N:o 79.

Af Herr **J. Smedberg**: *Angående underdånig skrifvelse om utfärdande af förändrade föreskrifter i fråga om undervisningstiden i folk- och småskolor.*

Kongl. Maj:ts nådiga stadga angående folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842, § 9, bemyndigar skolstyrelsen, numera skolrådet, att i samråd med församlingen bestämma de tider af året och de timmar å dagen, då undervisning, vare sig i fasta eller flyttbara skolor, skall meddelas, och Kongl. cirkuläret den 22 April 1864, mom. 6, ålägger skolråden att tillse, att den dagliga undervisningstiden i folkskolan icke må utsträckas öfver 6 timmar, med tjenliga afbrott emellan hvarje timme under såväl för- som eftermiddagen. Men huru vida undervisningen skall fortgå alla sex söckendagarne i veckan eller, såsom vanligast är förhållandet, lördagen bör undantagas, derom finnes ingen föreskrift. Den allmännaste praxis är likväl, att undervisningen ej fortgår på lördagarne, hvilken dag med allt skäl borde lemnas fri, dels för skollärarens skull, som behöfver någon ledighet för vården om sin enskilda ekonomi, och dels för skolbarnens skull, som äfven böra erhålla någon hvila från de bokliga studierna och vänjas vid någon annan sysselsättning i hemmet.

Då det likväl inträffat, att skolråden i några församlingar, i de af dem uppgjorda reglementen, bestämt undervisningstiden till 6 timmar dagligen under veckans alla sex söckendagar, hvarigenom icke allenast lärarens krafter, i det framför alla andra mödosammaste kallet, utöfver höfvan ansträngas och i förtid förslappas, utan äfven betages honom tillfälle att ombestyras och sköta sin enskilda ekonomi, har jag blifvit uppmanad, genom beslut vid en folkskoleförenings årsmöte, att fästa Riks-

dagens uppmärksamhet på det orimliga uti en sådan bestämmelse och på den brist i lagstiftningen, som borde afhjelpas, för att förebygga öfveranstängning i skolorna för såväl lärare som lärjungar. Jag tillåter mig härvid särskildt nämna, att några folkskolelärare hos vederbörligt domkapitel begärt, att ett sådant reglemente, som bestämde undervisningstiden till alla söcknedagar i veckan med 6 timmars daglig läsning, icke måtte fastställas, men erhållit det svar, att domkapitlet, väl inseende det orimliga i en så långt utsträckt undervisningstid, likväl icke ansåg sig berättigadt att deruti göra ändring, enär skolstadgan lemnade skolrådet full frihet derom besluta.

Så vidt mig är bekant, finnas inga andra skolor, der undervisningen fortgår öfver 30 timmar i veckan, och, så vidt jag ej missminner mig, är undervisningen för de lägsta klasserna vid elementarläroverken inskränkt till 24, högst 28 timmar i veckan; och desse lärjungar torde icke kunna anses besitta mindre krafter än barnen i en folkskola, eller lärarnes krafter i elementarskolan vara så hårdt anlitade, som lärarens i en folkskola, hvilken är ensam undervisare i alla der förekommande ämnen och tillika en fostrare för det uppväxande släktet.

På grund af hvad jag nu i korthet anfört, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utfärdande af sådana föreskrifter, att undervisningstiden i folk- och småskolor icke må utsträckas öfver 30 timmar i veckan, så fördelade, att lördagen — eller halfva onsdagen och halfva lördagen — måtte lemnas fri.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1879.

J. Smedberg.